

לבד בחושך, ליד מעבר הגבול

המתח באוויר היה עצום. יוסי ושורי התגנבו במהירות לעבר הרכב, משתדלים להיבלע בו בזריזות ולחמוק מעיניהם חורשות הרע של השכנים הגויים, שעלולים היו לראותם מחלונות הבתים הסמוכים. רק שלא ילשינו עליהם עכשיו!

הם פתחו את הדלת האחורית של המכונית, נכנסו פנימה והתיישבו כשהם מכופפים את עצמם, בשעה שהשכן הפעיל את הרכב והחל לנסוע. כל עוד לא שקעה השמש – השתופפו השניים בתנוחה לא נוחה מאחור כדי שאיש לא יראה אותם דרך החלונות. רק כשנכנסה השבת והשמש שקעה, הרשו לעצמם להתרומם ולחלץ את איבריהם הדואבים.

חשכה סמיכה השתררה מסביבם כשפילס הרכב את דרכו לעבר הגבול האיטלקי, ואיש לא יכול היה לראות את הנוסעים המסתתרים בו. אך ברכב פנימה – קשה לתאר את תחושותיהם של השניים באותם רגעים, נתונים לסערת רגשות קשה המערבלת בתוכה פחד מהגבול המתקרב לעברם על כל סכנותיו, כאב הפרידה מבני משפחתם האהובים, הזעזוע מהחטיפה הנוראה שכמעט עברה עליהם, ובנוסף לכל זה – נסיעה בעיצומה של שבת קודש...

אך אבי, בעזרת האמונה האיתנה שלו, חיזק את אמי גם ברגעים אלו ועודד אותה לא לפחד ולדבוק במידת הבטחון, כי ה' ודאי לא יעזוב אותם גם עתה.

אבי, יוסי שטרן, היה אדם ירא שמיים וחזק, שגם במצבים הקשים ביותר התנהל תמיד עם אמונה עזה בקדוש ברוך הוא. אחרי המלחמה, ולאחר כל מה שעבר עליו ועל בני משפחתו, שמעתי אותו לא פעם מצדיק את ה' ואומר – "אילו הייתי במקומו, הייתי עושה בדיוק כך."

המכונית הוסיפה לנסוע במשך מספר שעות אל תוך הלילה, כשלפתע התנצנץ אור קטן, מבליח למרחוק. השכן עצר מיד את המכונית והורה להורי לצאת החוצה.

"חכו לי כאן, ליד הרכב, ותשמרו על שקט," אמר להם. "האור שאתם רואים, מגיע מהביתן של שומרי הגבול היוגוסלבי. אני אגש לשם ואבדוק מה המצב, ואראה אם ניתן לעבור בבטחה את הגבול לעבר איטליה."

השכן החל לצעוד קדימה, והשניים המתינו לו במתח עצום. אמי הזיזה את קשר המטפחת שלה קדימה, אל מתחת לסנטר, כדרך הכפריות הגויות, והצביעה בדאגה על המעיל והכובע של בעלה. "אני חוששת שהבגדים הללו יסגירו מיד את מוצאך היהודי..." לחשה לו.

"את צודקת, המעיל והכובע באמת נראים כבגד מובהק של יהודי..." השיב לה בלחישה, "אולי אנסה להתחלף עם השכן. אם הוא יסכים לתת לי את המעיל והכובע שלו ולקחת את אלו שלי, אוכל לבלוט הרבה פחות – ובו הרי איש לא יחשוד שהוא יהודי... שרק יחזור כבר!"

שניהם המתינו במתח, רועדים מקור הלילה ומהחשש הגדול להיתפס על ידי החיילים שבגבול. דקות ארוכות נקפו, והשכן עדיין לא חזר. נראה היה להם שכמעט נצח חלף, עד שסוף סוף נשמעו צעדים חרישיים מתקרבים לעברם. אבא ואמא נדרכו מיד, אך דמותו המוכרת של השכן מילאה את ליבם בתחושת הקלה.

"חדשות טובות!" הוא חייך לעבר אבי. "אכן יש שומר בבקתה, אך הוא ישן כל כך טוב עד ששומעים את נחירותיו למרחוק. למרות זאת, הסכנה להיתפס גדולה מאוד. אני חושש שאם נלך שלושתנו יחד – ניצור מדי הרבה רעש שעלול להעיר אותנו, מה גם שמעבר הגבול צר מאוד. נראה לי שהטוב ביותר יהיה, שתחילה אלוה את אשתך עד שתחצה את הגבול, ולאחר מכן אחזור לקחת גם אותך."

בלית ברירה הסכימו הורי לתוכניתו של השכן. אמי חששה מאוד להיפרד מאבי, אך השכן האיץ בה לצאת מיד, ולפני שהספיקה לומר משהו – כבר מצאה את עצמה הולכת אחריה. הוא הניח את אצבעו על פיו, מורה לה שלא לעורר כל רעש, ובדממה הם פסעו על השביל הצר, כאשר אמי הנמצאת לפני לידה נעה בזהירות בשלג הכבד. הם עקפו את תחנת הגבול פוסעים

ממש על קצות האצבעות, מרוב חשש ומתח שלא יתעורר השומר משנתו. אמי רעדה מפחד וחיזקה את עצמה כל הזמן באמונה בה' יתברך, כשהיא ממלמלת בלי קול תפילה להצלחתם. למרבה ההקלה היא יכלה לשמוע היטב את נחירותיו של השומר הישן בוקעות מתחנת הגבול הקטנה, מלוות אותם בהתמדה עד שעברו את הגבול.

הנהג המשיך להוליך את אמי עוד כברת דרך לתוך שטח איטליה, כדי שלא תהיה קרובה מדי למעבר הגבול ולא תיראה חשודה למישהו. לבסוף הוא נעצר, הורה לה לשבת על אבן גדולה בצד הדרך ולהמתין, ושב על עקבותיו כדי להעביר את אבי באותו המסלול.

ליבה של שורי הלם בחוזקה עת ישבה על הסלע בחושך, מחבקת בכל כוחה את תיק הנסיעות, כאילו הוא יכול להושיע אותה במשהו, סופרת כמעט בלי נשימה כל שנייה ושנייה. מי יתן שתעבור כבר, שבשנייה הבאה היא תשמע את צעדיו של יוסי מתקרבים לעברה. אך שניות רבות הצטרפו לדקות ארוכות, ועדיין יוסי והשכן בוששים לבוא.

עצביה בקושי עמדו במתח הנורא, כשלחרדתה ראתה איך קצה האופק למולה מתבהר והולך והאפלה בשמיים מעליה החלה אט אט להאפיר. יכול להיות שהבוקר כבר מגיע? פחד איום מילא את ליבה. מה יכול היה לקרות ליוסי? לאן נעלמו בעלה והשכן?

לפתע נדמה היה לה שהיא שומעת קולות מרוחקים. האם היא מדמיינת? מה יקרה אם חיילי משמר הגבול האיטלקי יגיעו וימצאו אותה יושבת כך, באמצע שום מקום? בלי ספק יחשדו בה שהבריחה את הגבול...

למשך זמן מה התלבטה, מה עליה לעשות, כשליבה כמעט נקרע מרוב דאגה ליוסי. אך לבסוף, מעשית כמו תמיד, הבינה שאין לה ברירה והיא חייבת להתקדם הלאה.

היא החלה לצעוד קדימה, בלי לדעת לאן היא הולכת. כך צעדה עד שבחסדי ה' הגיעה לכביש סלול.